

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Criminis Blashemiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

ractorem temporalem, quod non debet admitti, quia bigamus, & ita probantur per cap. vnicum de bigam. lib. 6. & per c. fit eius qui 34. dist. conclusum fuit quod curia temporalis male dicit, & ita pronunciatum verum esse, quod est bigamus quoad legem promotionis, non autem quoad privilegium concessum clericis coniugatis per c. vnicum de cler. coniug. lib. 6. & ita tenent concorditer omnes in c. vnicum de bigamis lib. 6. & idem Ray. Thol. de cr. doct. legens Tholosa.

PRAXIS CRIMINIS BLASPHEMIAE.

RESOLVT. XL.

- 1 Quid sit Blasphemia.
- 2 Blasphemia est impositio falsi criminis in Deum.
- 3 Blasphemia est cum quadam probrosa religioſitate conuictorum in alterum iaculata maledictio.
- 4 Blasphemia est omnis maledictio prout refertur ad Deum vel Sanctos.

Blasphemia quid sit.

Plures traditæ sunt à scriptoribus Theologis Canonistis illius definitiones: prima distinctio tradita ab Alberto Magno lib. 2. sent. distinct. 35. est 1 quod Blasphemia sit derogatio excellentiæ bonitatis Diuinæ, vt dicit D. Thomas in secunda secundæ quæst. 13. artic. 1.

2 Secunda quod Blasphemia est impositio falsi criminis in Deum, vel ei subtrahendo quod inest, vel ei tribuendo quod abest, idem Thom. vbi supra, & in 4. sent. distinct. 14. vbi Thom. de Vio. Caietan. Syluest. Prier. in summa. §. Blasphemia.

3 Tertia Blasphemia est cum quadam probrosa religioſitate conuictorum in alterum iaculata maledictio, vt dicit Hugo de Sancto Victore lib. 4. de fructu Carnis, & spiritus cap. 6. quam refert Petrus de Aragon. 2. secundæ quæst. 89. articulo 6.

Quarta traditur à Diuo Hieronimo quod Blasphemia est cõtumelia, vel vitij illatio in iniuriã Creatoris. Quinta est cum attribuitur creaturæ quod est Creatoris, idem Thomas in dict. 2. 2. quæst. 13. art. 1. in respons. ad 3.

4 Sexta omne maledictum prout refertur ad Deum, & Sanctos est Blasphemia vt in capit. 2. de maledict. hoc idem Bart. in l. item apud Labeonem. §. prætor ait nu. 4. ff. de iniur. & vide quæ scribit nouissime D. Nouar. in collecta. ad pragmat. 1. de Blasphemantibus vbi multas decisiones cumulat.

RESOLVT. XLI.

- 1 Iure diuino pœna mortis, & lapidationis punitur Blasphemia, & iure civili per Iustinianum. num. 2.
- 3 Blasphemanti imponebatur pœna excommunicationis de iure canonico, & quid hodie. num. 4.
- 5 De iure Neapolitano mutilatione linguæ olim puniebatur, & alijs pœnis, & quid hodie. nu. 6. & 7.

Qua pœna Blasphemie delictum puniatur.

Respondetur circa hoc esse varia iura consideranda.

1 Primum est ius diuinum, quo puniebatur pœna mortis lapidationis, vt habetur Leuitici cap. 24. Educ Blasphemum extra Castra, & ponant omnes, qui audierunt manus suas super caput eius, & lapidet eum populus vnuerſus, & ad filios Israel loquens, Homo qui maledixerit Deo suo portabit peccatum suum, & qui blasphemauerit nomen Do-

mini morte moriatur, lapidibus opprimet eum, omnis multitudo populi, siue ille ciuis, siue peregrinus fuerit, qui blasphemauerit nomē Domini moriatur, de hac pœna iuris diuini agebant forte Iudei dum Iesum Dominum volebant lapidare, qui apud Ioan. c. 10. dixerunt de bonis operibus non lapidamus te, sed de Blasphemia, de hoc Lucas de Penna in l. omnes C. de delat. l. 10. Afflicti. in constit. Regni Blasphemantes Boer. in decil. 301. num. 4. Francif. Squillacens. de Fide Cathol. cap. 16. num. 2. Iul. Clar. in §. Blasphemia num. 4. Menoch. in d. casu 375. num. 24.

2 Secundum est ius civile quo erat pœna mortis statuta à Iustiniano Imperatore, vt in Auth. vt nō luxur. contra naturam quam Iustiniani Constitutionem dicit esse tam piā, quod posset legi in Ecclesia Ioan. de Anania in c. fin. de Maled. sequuntur. Bartol. & ibidem Alexand. in confi. 233. col. 6. Boer. in dict. decil. 301. n. 10. Cataldin. de Vico de Syndicatu n. 166. Foller. in pract. crimin. in Fragment. n. 15. Couarr. in c. quamuis par. 1. §. 7. n. 10. de pactis in 6. Luc. de Penna in dict. l. omnes nu. 6. vbi dicit hanc pœnam abisse in desuetudinem, quæ sequuntur Boer. vbi supra latē Menoch. in dicto casu 375. n. 24. 25. & 26. Iacius Decian. vbi supra cap. 6. nu. 4. Hippolit. Bonacols. in commun. opinion. criminal. lib. 1. §. Blasphemia idem Foller. in pract. confu. §. Nicolaus Episcopus num. 45. & pluribus sequentibus. Marfil. in pract. crim. §. & quia nu. 25.

Tertium est ius Canonicum, quo diuersæ pœne pro temporum diuersitate impositæ reperiuntur, vt dum loquimur contra laicos in c. si quis per capillum 22. q. 1. laico pœna excommunicationis infligitur, & habetur in c. Apostolica. 23. q. 4. ibi tradendi sunt Satanæ, vt Blasphemare deducant. Hinc Paulus Apostolus 1. ad Timoth. c. 1. dicit Hymeneum, & Alexandrum tradidisse Satanæ, vt discant non Blasphemare, sed tamen pœnam excommunicationis non esse in vſu hodie voluerunt Hostiens. in summa tit. de maledict. n. 4. & fuisse correctam per cap. 2. extra de maledic. eo quod hodie imponatur pœna publica ante fores Ecclesiæ intra Missarum solemniam, vt in dict. c. 2. traditur forma, quod voluit etiam Panorm. in dict. c. 2. n. 8. & 10.

Quartum est ius Neapolis, vbi pœna constituta fuit prima à Federico Imperatore, qui dicit Blasphemantes Deum, & Virginem gloriosam linguæ mutilatione punimus, vt in constit. Blasphemantes, qui minorauit pœnam mortis, quia vt dicit Bald. in l. iurifurandi. C. de reb. credit. per totam Italiam moderata est pœna in Blasphemos, & volens reddere rationem dictæ minorationis Afflic. in dict. constit. Blasphemantes num. 1. dicit id fuisse factum ob multitudinem Blasphemantium.

Postmodum sub die 21. Aprilis anni 1481. in prag. incip. hac perpetua sub tit. de Blasphem. imposuit pœnam mutilationis linguarum Rex Ferdinandus primus Blasphemantibus Deum omnipotentem, Gloriosissimam Virginem, Apostolos, Sanctosque alios in Sanctorum Catalogo descriptos, ac ad pœnam tertie partis bonorum postmodum idem Rex Ferdinandus in anno 1483. die 10. Aprilis per aliam prag. incip. Maxima nobis; Cavit maledicentes, & Blasphemantes Deum, Beatam Virginem, Sanctos, ac Sanctas puniri irremissibiliter arbitrariē iuxta formam constitutionum, & capitulorum huius Regni, & per hanc pragmaticam videtur renouasse pœnam impositam ab Imperatore Federico in dicta constitut. Blasphemantes. Carolus Quintus Imperator in anno 1540. in prag. incip. circa Blasphemias disposuit obseruari leges & constitutiones, Regni capitula, & pragmaticas sub Filippo secundo Catholico tempore administrationis Don Perasansijs de Riberas pro Regis Ducis de Alcala in anno 1566. die 26. Octobris imposita.

7 est pœna remigationis per quatuor annos in Regijs

trire-

triremibus ultra poenas aliarum pragmaticarum, ut per Nouar. in Coll. ad eandem pragmaticas, quem in facti contingentia videre poteris.

RESOLVT. XLII.

- 1 *Pœna c. 2. de maledictis an habeat etiam locum in clerico blasphemo, & vide num. 4.*
- 2 *Verba generalia omnia comprehendunt.*
- 3 *Qui omne dicit nihil excludit.*
- 5 *Appellatione populi non venit clericus.*
- 6 *Clerici non subeunt poenas publicas.*

An poena c. 2. de maledictis locum sibi vindicet in Clerico blasphemo.

- 1 **C**raus est inter DD. Canonistas disputatio si depositio tex. in c. 2. de maledictis contra Clericos blasphemantes locum sibi vindicet, & videbatur affirmatiue resoluendum, si quidem tex. ille loquatur indefinitè, quo fit ut omnes comprehendantur tex. est expressus in l. si ita, ubi latè Bal. ff. de legatis 3. & regula iuris est, quod verba generalia omnia comprehendunt l. generaliter ff. de legatis præstandis, & maxime ubi iura non adhibent distinctionem, quo casu per hominem distinguere nequit ad text. in l. de preio. ff. de publicanda in rem actione, & qui omne dicit nihil excludit l. Iulianus. ff. de legatis 3.

Cæterum supradictis minime suffragantibus contrarium iudicavi in quadam causa blasphemie cuiusdam clerici mihi delegata, & consequenter, quod in clerico non habet locum dicta poena c. 2. de maledictis, ad quam opinionem comprobendam adducebam personas clericorum non venire in generali dispositione ad text. in c. si clericos, ubi Arch. & reliqui communiter de sententia excommunicat. vnde appellatiue populi non venit clericus c. si sententia, cod. tit. cum sit quædam qualitas in eis, per quam augmentatur natura rei, ut per Valasc. in decision. 100. post Panor. & communiter alij in rubric. de vita, & honestate clericorum, & maxime quia clerici non subeunt poenas publicas capit. ex poenitentibus 50. dist. ca. 1. de Bigamia, sed in eo esse poenam arbitriam censuit Panor. in dict. cap. 2. num. 8. Simanchas in Praxi Hæreseos titulo 9. Egid. Bos. de inquis. qu. 131. nec poenam d. cap. si quis per Capillum, quod Clericus deponatur depositione verbali non actuali locum habere censeo cum dicendum sit cum clericis agendum esse poena statuta sub Leone Decimo Pontifice Maximo in Concilio Lateranensi sess. 9. de reformat. Curie, quod & tenuit Diaz in pract. crim. canonic. cap. 103. n. 5. Maiolus de irregularitate li. 5. cap. 32. n. 2. Decian. in ca. 6. n. 3. Foller. in dict. pract. censuali in §. Nicolaus Episcopus n. 51. & canonè dict. Concilij Lateran. inferuit Menoch. in d. casu 375. n. 29.

AN BLASPHEMIA FACTI ACRIVS puniendi veniat, quam ea, quæ ore tenus prolata est.

RESOLVT. XLIII.

- 1 *Facta verbis potentiora esse, exemplis ostenditur.*
- 2 *Talis præsumitur animus qualia sunt facta.*
- 3 *Blasphemia facti seuerius coercenda est, ea quam blasphemans ore tantum euomit, & cur num. 3. intellige tamen num. 9.*
- 4 *Facti blasphemie exempla.*
- 6 *Facto blasphemans qualiter puniendus.*
- 7 *Imaginum violator, aut irrifor, qua debeat poena plecti remiss.*

8 *Necromantica, & alia id genus imagines perfringenda, earumque authores puniendi, & à quibus, & quando, ut numero 9.*

10 *Blasphemia hereticalis cognitio Reuerendissimorum est Inquisitorum, non hereticis laicorum est Magistratum.*

Ex Costa de facti scientia, & ignorantia inspectione 17.

- 1 **C**um facta sint longè verbis potentiora vulg. l. de pupillo §. meminisse. ff. de num. oper. nunc. cap. dilecti filij il 2. de appellat. ubi plus est ad Sedem Apostolicam prouocare factum, quam verbo l. nostram. C. de testam. ubi si testator, testamentum iure factum inciderit, vel signa remouerit consulto, elogium illud vires habere definit, nam talis præsumitur animus, qualia sunt facta c. caute 22. q. 5. & Rojas de hæret. p. 1. num. 288. & seqq. quæritur non incongruè an blasphemia facti acrius sit punienda quam, quæ cor- de fit, vel ore tantum, veluti in conculcatione Sanctissimæ Crucis seriò facta, vel intemperatæ Deiparæ- que Virginis, ac Cœli Reginae, aut imaginum Sanctarum tabularum, vel statuarum vilipendio ob deturpationem percussione, in terramve proiectionem ex industria, vnde manauit impietas idolatriæ, & in promptu resolutio est affirmatiua, ex cap. 2. §. certum de offic. ord. in 6. argu. l. qui statuas. ff. ad l. Iuliam maiest. cum mult. pertinèter adductis per Plot. eius nominis tractat. num. 5. 6. quandoquidem, si seruanda est seueritas contra prorumpentem indeuotè, ac temerè in verba maledica, & iniuriosa, quæ omnipotentis Dei bonitatem oblidunt, ut cernere est apud Boer. decif. 301. Menoch. de arbitr. iud. cas. 375. Gramm. decif. 50. Clar. ad §. blasphemia, & ibi Baiard. Borrel. conf. 43. Bertazzol. conf. 53. & ei addent. vol. 2. crim. Telsau. 241. copiosè Viui. dec. 255. 388. p. 2. Afflicti. in const. Reg. lib. 1. verb. inconsubstantiale num. 53. 54. abundè Graff. aurear. decif. p. 1. lib. 2. c. 19. & 20. ubi habetur detestatio blasphemie, præcipue eius, quæ pertinet ad peccatum in Spiritum Sanctum: multo certè magis contra eum, qui impiè imaginem Christi Crucifixi, aut Sanctorum percussit, fregit, aut aliter se gessit. Clar. §. fin. q. 68. nu. 19. dicens scelestissimo huiusmodi esse amputandam manum mox, & caput. Qualiter autem coerceantur inhonorantes imagines, earumque violatores, vel irrifores, videat lect. Marquard. tr. de iudæis p. 3. c. 13. n. 18. Conrad. Brun. de hæret. lib. 5. cap. 20. n. 8. Cepoll. de seruitut. urbana prædior. cap. 51. nu. 12. 13. Simanc. de Cathol. instit. tit. 33. n. 19. & seqq.

Obiter autem (postquam in id incidimus) dicendum Pseudoprophetarum confringendas esse imagines sic Astronomicas (vulgò Ziferas) necromanticas, & factas ad puerorum falcinationem, vel ad maleficiandos homines, imò & earum authores puniendi sunt à venerab. inquisitoribus. Siman. d. loco num. 15. 16. Grilland. de sortileg. q. 5. & 10. Martin. de Arles tr. de superstit. num. 24. latissimè pract. Episcop. authore Zerull. ver. concilium, fol. 54.

- 9 *Intelliguntur tamen prædicta in confesso, vel in conuicto per testes vno plures nec infames, ut aduertit in casu blasphemie Sim. de pret. conf. 51. siue sit blasphemia, cuius cognitio pertinet ad inquisitores, siue nō contineat heresim, cuius animaduersio pertinet ad laicos magistratus. Rojas de hæret. p. 2. n. 150. & seqq.*

RESOLVT. XLVI.

- 1 *Non solum est puniendus blasphemans, sed etiam blasphemantem non deferens.*
- 2 *Quis potest secretè absque expressione nominis denunciare blasphemantes.*

3 Blas-